

Gender equality and health experiences

Workplace patterns in Northern Sweden

Sofia Elwér

Department of Public Health and Clinical Medicine
Umeå 2013

Artiklar i avhandlingen

- I. Elwér, S., Aléx, L., Hammarström, A. Health against the odds: Experiences in elder care from a gender perspective. *Qualitative Health Research* 2010; 20:1202.
- II. Elwér, S., Aléx, L., Hammarström, A. Gender (in)equality among employees in elder care: Implications for health. *International Journal for Equity in Health* 2012; 11:1.
- III. Elwér, S.*, Harryson, L.*, Bolin, M., Hammarström, A. Patterns of gender equality at workplaces and psychological distress. *PLOS ONE* 2013; 8 (1); e53246.
* Contributed equally
- IV. Elwér, S., Johansson, K., Hammarström, A. Workplace gender composition and psychological distress: the importance of the psychosocial work environment. In manuscript.

Studie inom äldreomsorgen

Arbetsplatser inom äldreomsorgen

113 anställda (97 kvinnor och 16 män)

Totalt 14 fokusgrupper, 5-9 deltagare per grupp

Yrkeskategorier: vårdbiträden, sjuksköterskor, sjukgymnaster, arbetsterapeuter, föreståndare

Kvalitativ innehållsanalys

Hälsa och ohälsa bland anställda inom äldreomsorgen

Resultat, två teman:

- Hälsostressorer:
Att arbeta i motvind
- Hälsoresurser:
Skapa mening i arbetet

Hälsostressorer: Att arbeta i motvind

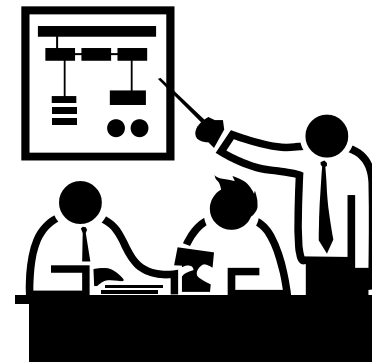
1) Nära gränsen

2) Värdelös kompetens

“Det är ju lite nedvärderande att ta in nästan vem som helst”

3) Ständigt malande

Hälsoresurser: Skapa mening i arbetet

1) Kraft från arbetsgruppen

2) Tillfredställelse i vårdandet

3) Eget ansvar

Hälsa och ohälsa bland anställda inom äldreomsorgen

Strukturella
hälsostressorer:

Relationella
hälsoresurser:

Att arbeta i motvind

Skapa mening i arbetet

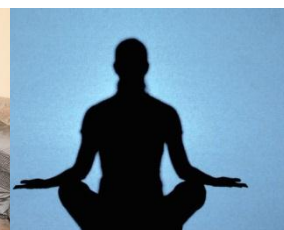
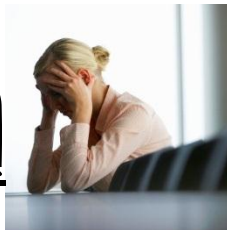
- 1) Nära gränsen
- 2) Värdelös kompetens
- 3) Ständigt malande

- 1) Kraft från arbetsgruppen
- 2) Tillfredställelse i vårdandet
- 3) Eget ansvar

Hälsa och ohälsa bland anställda inom äldreomsorgen slutsatser

- Relationella hälsoresurser är viktiga men sårbara i en hårt pressad arbetssituation
- Det saknas strukturella hälsoresurser för de anställda

Jämställdhet, hälsa och ohälsa bland anställda inom äldreomsorgen

Resultat, två teman:

- Förespråkande av jämställdhet i princip
- Rättfärdigande av ojämställdhet med individualism

Förespråkande av jämställdhet i princip

- 1) Lika lön
- 2) Mer män
- 3) Rättvis arbetsfördelning

Rättfärdigande av ojämställdhet med individualism

- 1) Könad specialisering
- 2) Kvinnor som tar ansvar
- 3) Kvinnor som hanterar familjeliv
och hälsa

Jämställdhet & hälsa inom äldreomsorgen slutsatser

- Jämställdhet på arbetsplatsen och i arbetslivet påverkar hälsan
- Ojämställdhet identifierades på arbetsmarknadsnivå men doldes på arbetsplatsnivå
- Undvika individuella lösningar på strukturella problem – fokus på hälsosamma arbetsplatser

Studie på hela arbetsmarknaden

Luleåkohorten

Enkätundersökning vid 42 och 21 års ålder
Registerdata vid 42 års ålder

Urval: Deltagare kopplade till en arbetsplats
N=836 (390 kvinnor & 446 män)

Ohälsomått: psykiska besvär

Jämställdhetsmönster på arbetsplatser och psykiska besvär

Klusteranalys

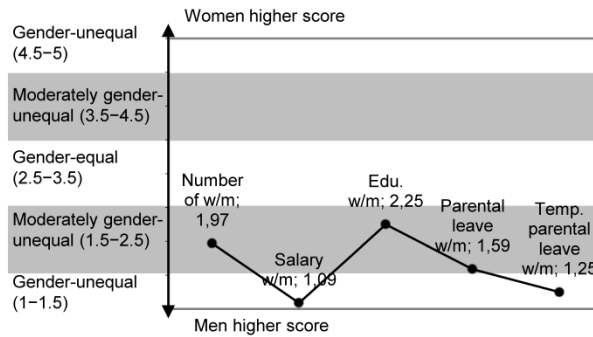
5 jämställdhetsindikatorer:

- antal anställda kvinnor/män
- löneskillnader kvinnor/män
- utbildningsnivå kvinnor/män
- föräldraledighetsuttag kvinnor/män
- uttag av tillfällig föräldraledighet kvinnor/män

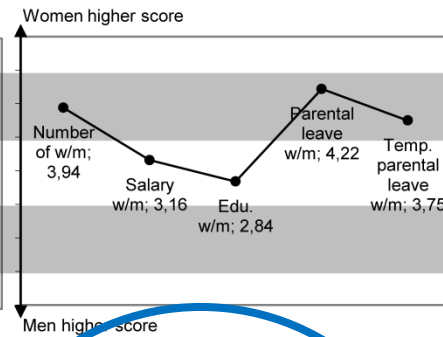

Jämställdhetsmönster på arbetsplatser

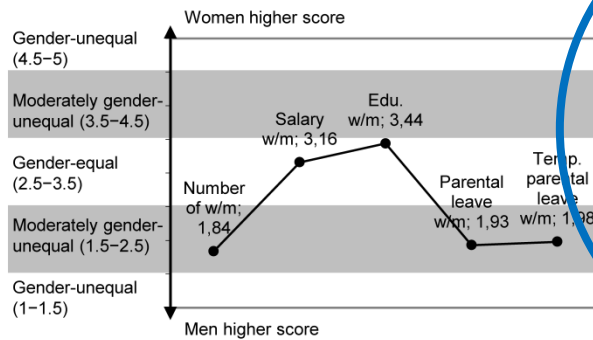
C1: Unequal with higher scores for men

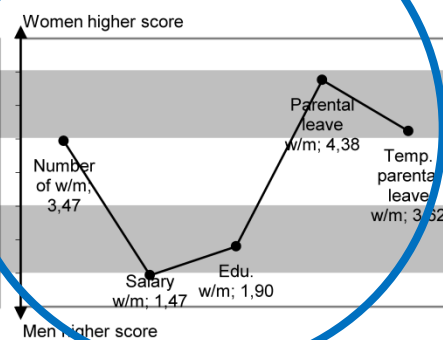
C2: Socioeconomic equality & majority of women

C3: Socioeconomic equality & more parental-leave for men

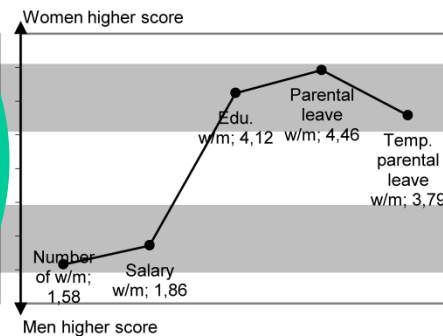
C4: Unequal with equal representation

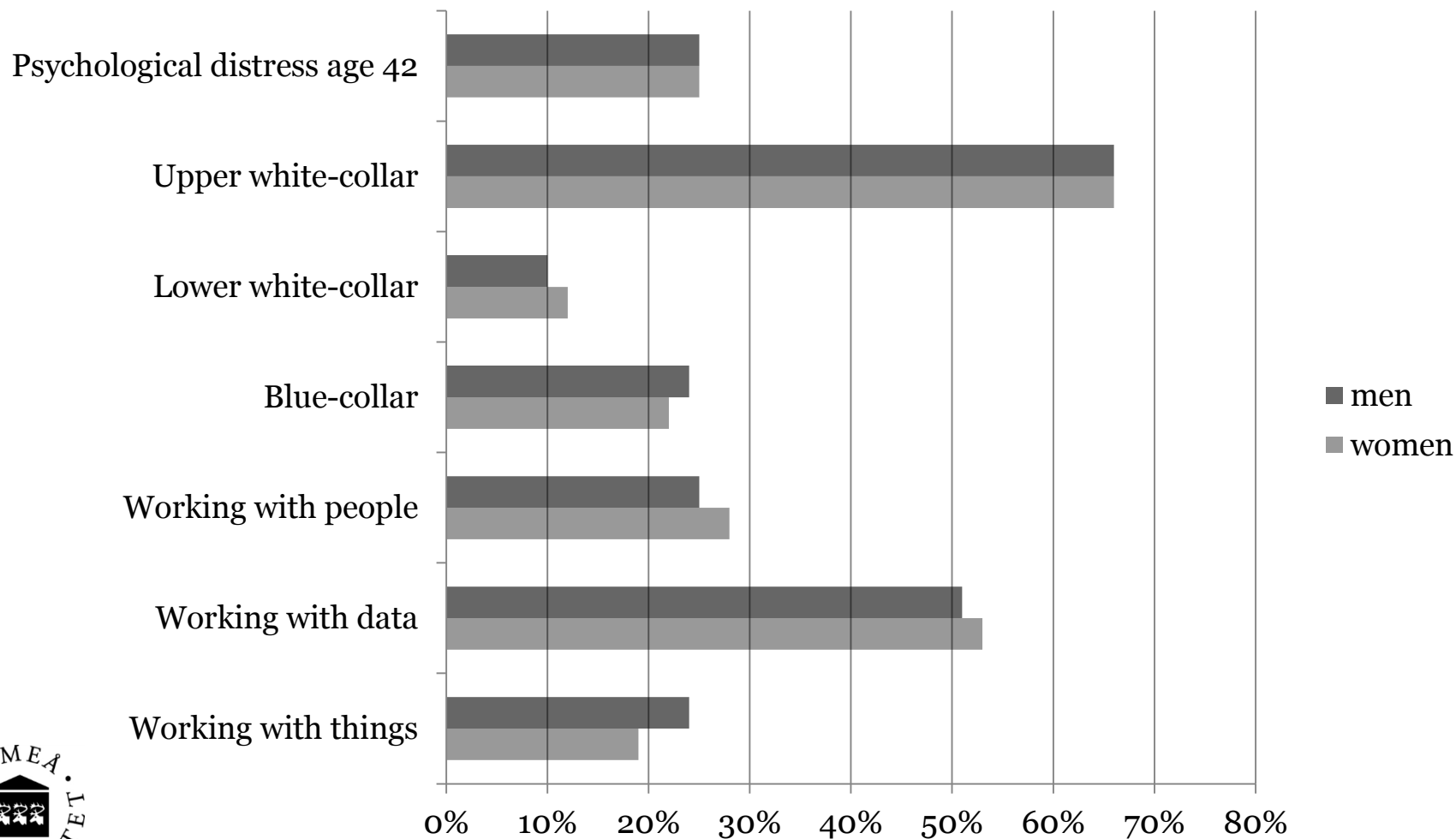
C5: Equal in divergent spheres

C6: Traditionally unequal

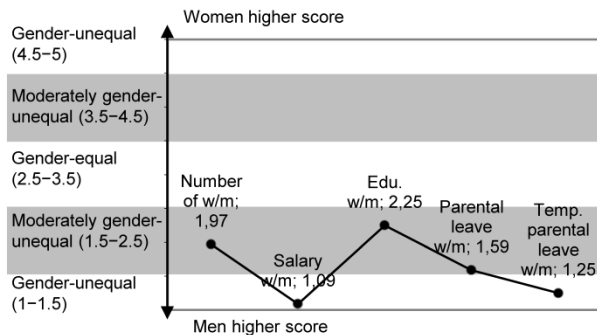

Kluster 5: Jämställdhet inom olika sfärer

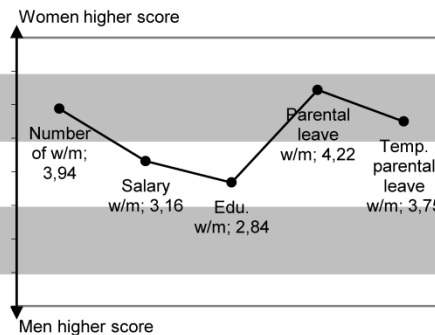

Jämställdhetsmönster på arbetsplatser

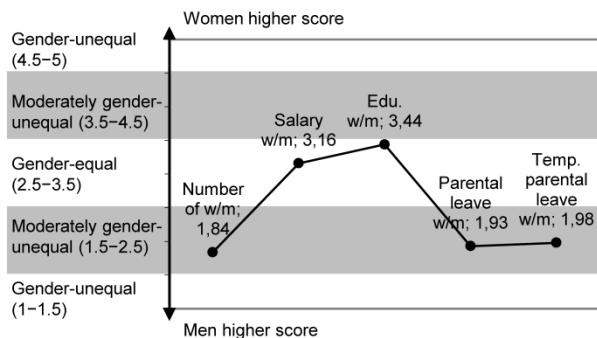
C1: Unequal with higher scores for men

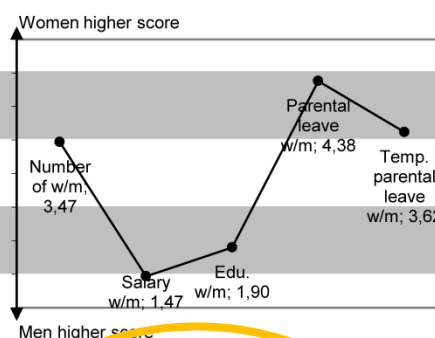
C2: Socioeconomic equality & majority of women

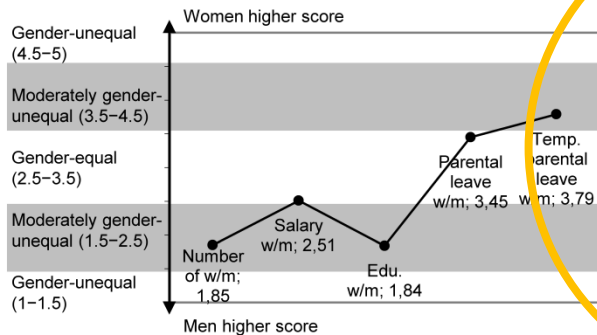
C3: Socioeconomic equality & more parental-leave for men

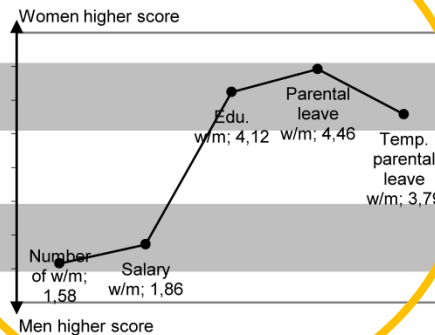
C4: Unequal with equal representation

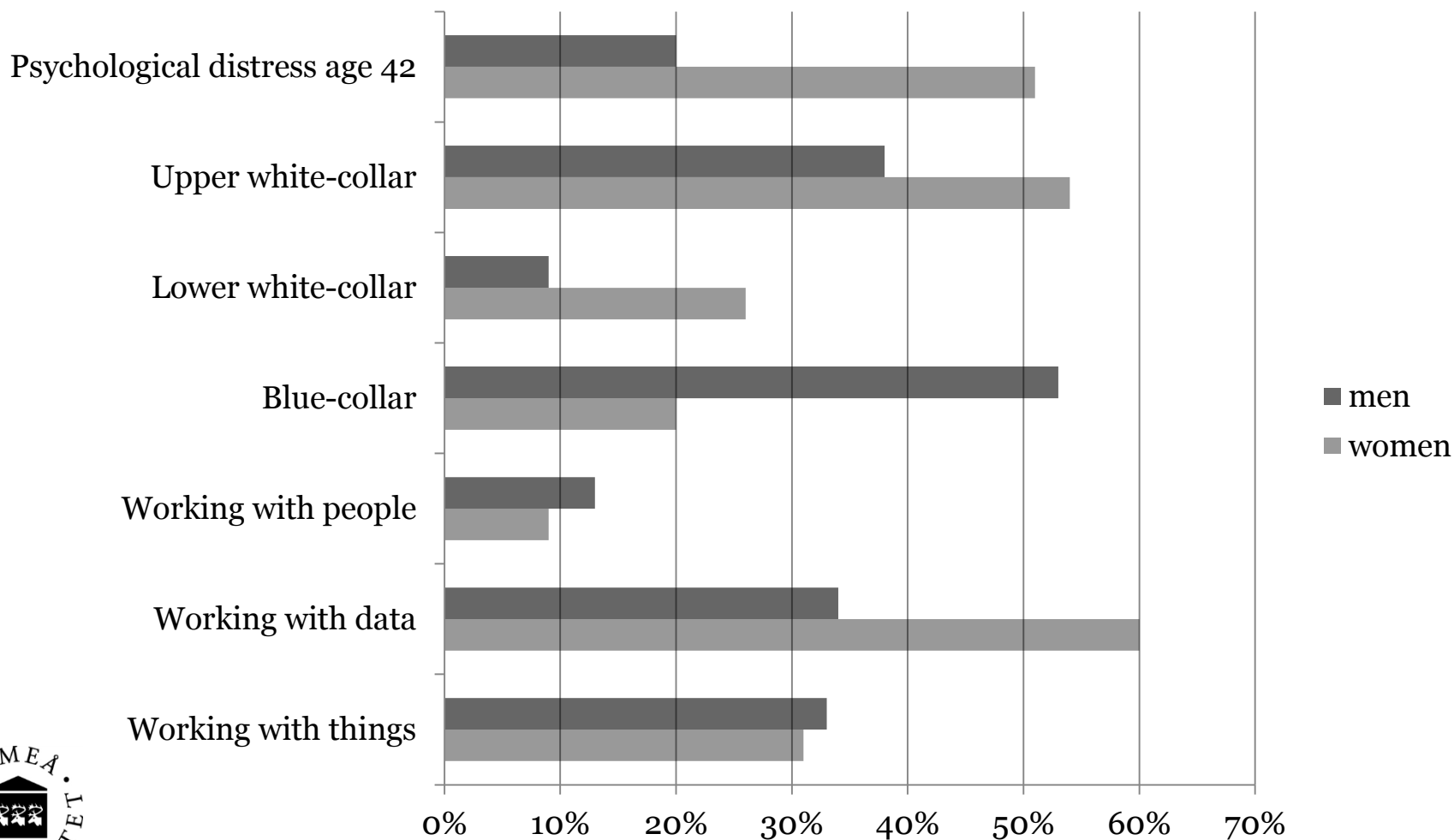
C5: Equal in divergent spheres

C6: Traditionally unequal

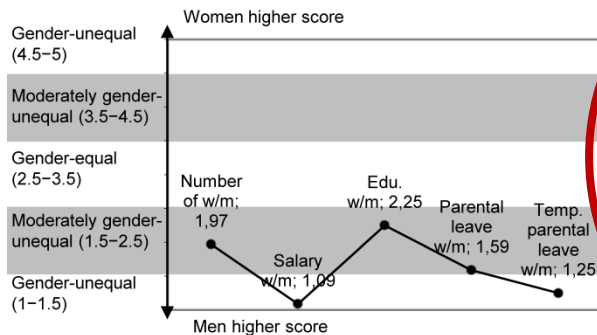

Kluster 6: Traditionellt ojämställt

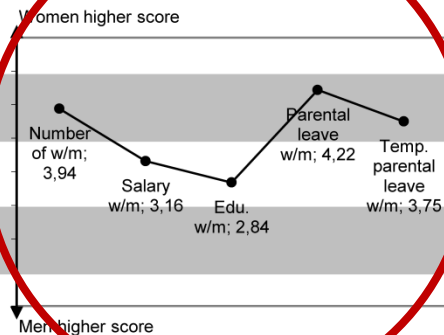

Jämställdhetsmönster på arbetsplatser

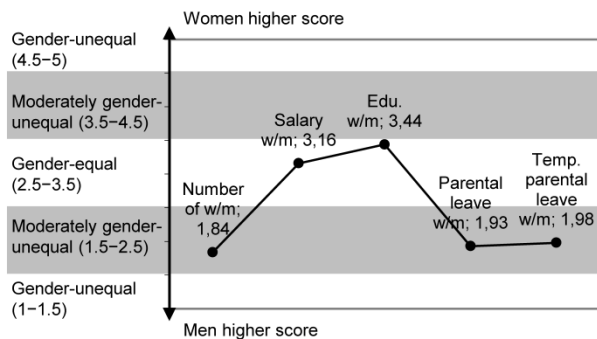
C1: Unequal with higher scores for men

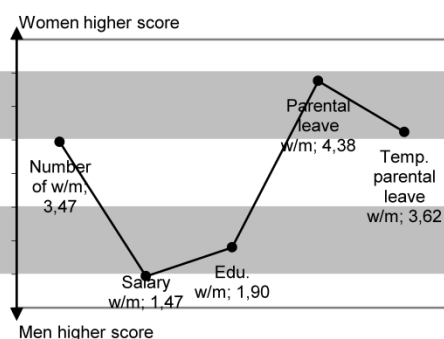
C2: Socioeconomic equality & majority of women

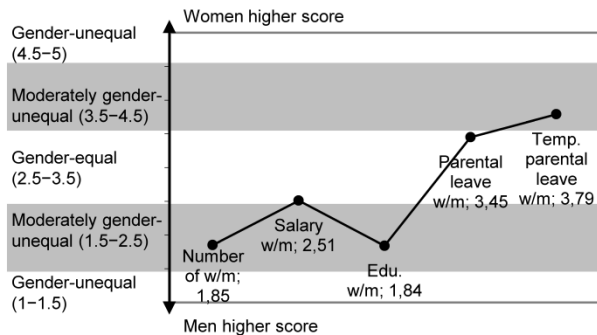
C3: Socioeconomic equality & more parental-leave for men

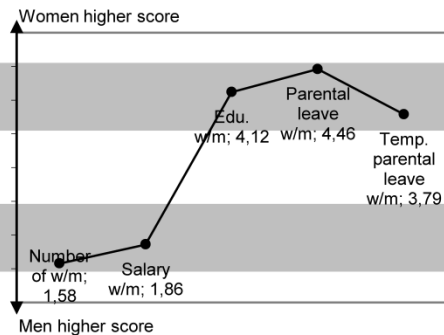
C4: Unequal with equal representation

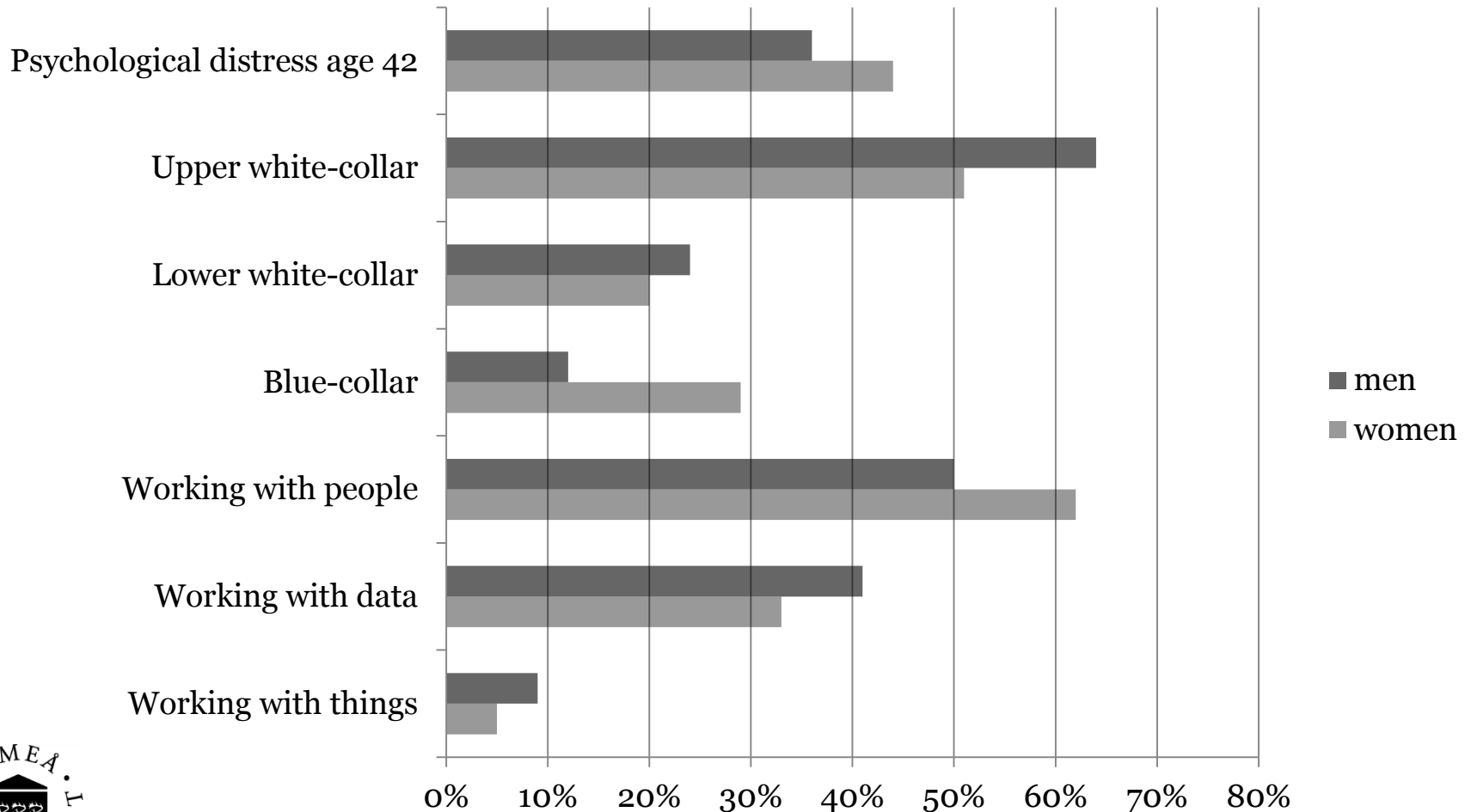
C5: Equal in divergent spheres

C6: Traditionally unequal

Kluster 2: Socioekonomiskt jämförbart med en majoritet kvinnor

Jämställdhetsmönster på arbetsplatser och psykiska besvär

Slutsatser:

- Jämställdhetsmönster på arbetsplatser kan vara del av förklaringen till kvinnors högre nivåer av psykiska besvär
- En jämställd representation kombineras ofta av ojämställdhet i andra aspekter

Könssammansättning på arbetsplatsen och psykiska besvär: preliminära resultat

Majoritet kvinnor

Psykiska besvär: 36% (Kvinnor 36% Män 37%)

Lågt socialt stöd och höga krav

Blandad könssammansättning

Psykiska besvär: 42% (Kvinnor 55% Män 28%)

Att bli sedd ner på

Majoritet män

Psykiska besvär: 25% (Kvinnor 28% Män 25%)

Höga krav, låg kontroll

Avhandlingens slutsatser

Jämställdhetsmönster på arbetsplatser har ett samband med psykiska besvär för kvinnor

Individuella hälsostrategier är ett sårbart verktyg för att hantera strukturella hälsostressorer

Liknande arbetsförhållanden för kvinnor och män är kopplat till liknande hälsoupplevelser

Ojämställdhet på arbetsplatser kan vara en del av förklaringen till att kvinnor skattar sin hälsa som sämre än män

Gender equality and health experiences

Workplace patterns in Northern Sweden

Sofia Elwér

Department of Public Health and Clinical Medicine
Umeå 2013

Tack för mig!